



Ministerie van Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

De Voorzitter van het College van procureurs-
generaal
de heer mr. H.N. Brouwer
Postbus 20305
2500 EH DEN HAAG

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Rechtsbestel
Strafrechtelijk Bestel &
Arbidsvoorwaarden

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.justitie.nl

Contactpersoon
C.J.W. Vos
T 070 370 79 11
F 070 370 79 00

Datum 21 december 2009
Onderwerp Uitvoering motie Aasted Madsen/Heerts inz. het verhoor van
personen met een verstandelijke beperking door de politie

Ons kenmerk
5630817/09

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Geachte heer Brouwer,

Op 16 juni jl. is door de Tweede Kamer de motie Aasted Madsen- Van Stiphout/Heerts (Tweede Kamer 2008-2009 30 143, nr. 34) aangenomen, die de regering oproept de werkwijze met betrekking tot het horen en verhoren van personen met een verstandelijke beperking, in het bijzonder de inzet van deskundigen daarbij en met inbegrip van een aantal door mij gedane toezeggingen daaromtrent, vast te leggen en kenbaar te maken aan betrokkenen bij het horen en verhoren van slachtoffers, getuigen en verdachten uit deze kwetsbare groep.

In het hieraan voorafgaande voortgezet algemeen overleg met de Tweede Kamer van 9 juni 2009 heb ik in reactie op de indiening van deze motie aangegeven hieraan uitvoering te zullen geven door uw College te vragen deze werkwijze schriftelijk vast te leggen en kenbaar te maken in een brief aan betrokkenen bij het horen en verhoren van slachtoffers, getuigen en verdachten uit deze kwetsbare groep (Handelingen Tweede Kamer 2008-2009, nr. 92, 30 143, p. 7257-7260).

Aanleiding voor het debat met de Kamer vormde de wijziging van de Aanwijzing Opsporing en Vervolgging inzake seksueel misbruik van uw College d.d. 15 februari 2005 (hierna: de Aanwijzing) per 31 december 2008¹. Deze had tot doel een heldere afbakening te realiseren in de rol- en bevoegdheidsverdeling tussen opsporingsambtenaren van de politie en externe deskundigen bij het verhoren van personen met een verstandelijke beperking in zedenzaken, met het oog op het belang van de waarheidsvinding.

Tot dat moment kwam het met enige regelmaat voor dat verhoren in deze categorie zelfstandig werden afgenomen door externe deskundigen uit de zogeheten verhoorderspool. Met de inzet van deze deskundigen werd per regio verschillend omgegaan. Dat leidde tot onduidelijkheid en vragen vanuit de opsporingspraktijk.

In de Aanwijzing is daarom geregeld dat verhoren van personen met een verstandelijke beperking worden afgenomen door opsporingsambtenaren van de politie. Voor de deskundige blijft een belangrijke rol weggelegd met betrekking

¹ Staatscourant, 31 december 2008, nr. 2738.

tot de advisering van de politie bij de voorbereiding en uitvoering van het verhoor. In uitzonderlijke gevallen kan de deskundige ook aanwezig zijn bij het verhoor in de verhoorkamer.

In navolging van een aantal vertegenwoordigers van belangenorganisaties van verstandelijk gehandicapten² en deskundigen uit de verhoorderspools spraken verschillende kamerleden hun zorg uit over deze wijziging die er in hun ogen toe zou leiden dat de noodzakelijke betrokkenheid van deskundigen bij het verhoor van personen uit deze kwetsbare groep wordt beperkt.

Het enkel achter de schermen inzetten van deskundigen met specifieke kennis van de doelgroep zou een inbreuk betekenen op het recht van mensen met een verstandelijke handicap om goed gehoord te kunnen worden.

In mijn brief van 9 maart 2009 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2008-2009, 30 143, nr. 30) en in het algemeen overleg van 14 april 2009 en het voortgezet algemeen overleg van 9 juni 2009, heb ik benadrukt dat ik de betrokkenheid van deskundigen bij het verhoren van personen met een verstandelijke beperking van groot belang acht en dat de wijziging van de Aanwijzing niet zou mogen leiden tot een beperking daarvan.

Wel heb ik aangegeven te hechten aan een heldere afbakening van de wederzijdse taken en verantwoordelijkheden tussen de politieambtenaren en de deskundigen. Het is daarbij uiteindelijk aan de opsporingsambtenaren van de politie om in het concrete geval een afweging te maken of, en zo ja op welke wijze, de betrokkenheid van een deskundige noodzakelijk is.

Ik ga er dan ook van uit dat indien daar aanleiding toe is, een beroep zal worden gedaan op externe deskundigen bij het verhoor van personen met een verstandelijke beperking.

De motie Aasted-Madsen-van Stiphout/Heerts heeft blijkens de toelichting met name tot doel de communicatie op dit punt te verbeteren. De indruk bestaat dat de praktijk onvoldoende bekend is met de voorgestane werkwijze. Daarbij is bovendien gewezen op het belang van de betrokkenheid van deskundigen in andere zaken dan waar de Aanwijzing betrekking op heeft. Dat betekent dat niet enkel in zedenzaken, maar ook in geval van andere ernstige misdrijven waarbij personen met een verstandelijke beperking worden gehoord of verhoord de betrokkenheid van deskundigen bij deze verhoren zou moeten worden overwogen.

Ten slotte verwijst de motie naar een screeningsinstrument dat door de Politieacademie zou worden ontwikkeld. Inmiddels heeft de Politieacademie besloten het screeningsinstrument te vervangen door een toetsingskader dat makkelijker inpasbaar is in de bestaande processen bij de politie en daardoor beter hanteerbaar is voor de opsporingspraktijk. Dit toetsingskader moet worden gezien als een hulpmiddel voor de politie om wanneer sprake is van een "niet pluis-gevoel" door het stellen van een aantal gerichte vragen eerder te herkennen of mogelijk sprake is van een verstandelijke beperking en daar vervolgens naar te handelen. Het is daarmee dus tevens een hulpmiddel om te bepalen of een deskundige bij (de voorbereiding van) het verhoor zou moeten worden betrokken. Ook voor dit toetsingskader geldt dat de inzet niet beperkt zou moeten blijven tot

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel
Strafrechtelijk Bestel &
Arbeidsvoorwaarden

Datum
21 december 2009

Ons kenmerk
5630817/09

² De Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland en Belangennetwerk verstandelijk gehandicapten KansPlus.

zedenzaken. Het toetsingskader, dat momenteel wordt ontwikkeld, zal naar verwachting in het voorjaar van 2010 in het politie-onderwijs worden opgenomen.

Gelet op het voorgaande verzoek ik u de werkwijze met betrekking tot het horen en verhoren van personen met een verstandelijke beperking volgens de hierboven genoemde uitgangspunten schriftelijk vast te leggen en ervoor zorg te dragen dat betrokkenen binnen uw organisatie bij het horen en verhoren van personen met een verstandelijke beperking nadrukkelijk worden gewezen op:

- het belang van de betrokkenheid van deskundigen bij het horen en verhoren van personen (slachtoffers, getuigen en verdachten) met een verstandelijke beperking met het oog op waarheidsvinding;
- de toepasselijke bepalingen die daaromtrent zijn opgenomen voor zedenzaken in de Aanwijzing;
- het feit dat ook in geval van andere ernstige misdrijven waarbij personen met een verstandelijke beperking worden gehoord of verhoord, de betrokkenheid van deskundigen bij deze verhoren moet worden overwogen;
- de ontwikkeling van het toetsingskader ten behoeve van het verhoor van personen met een verstandelijke beperking door de Politieacademie en de opname daarvan in het politie-onderwijs.

Ik verzoek u ten slotte mij schriftelijk te informeren over de uitvoering van bovengenoemde activiteiten.

Een afschrift van deze brief zend ik aan de vaste Kamercommissie voor Justitie van de Tweede Kamer.

De Minister van Justitie,



**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel
Strafrechtelijk Bestel &
Arbeidsvoorwaarden

Datum
21 december 2009

Ons kenmerk
5630817/09